

Cursus FDG

deel 4; Werkgelegenheid, inkomens- en investeringsbeleid

1. Achtergronden, arbeidsproductiviteit als verslavingszorg
2. Anders produceren is materie-arm produceren
3. Uitstapje naar creatieve industrie
4. Werkgelegenheid
5. Investerings
6. Inkomensbeleid
7. Samenvatting

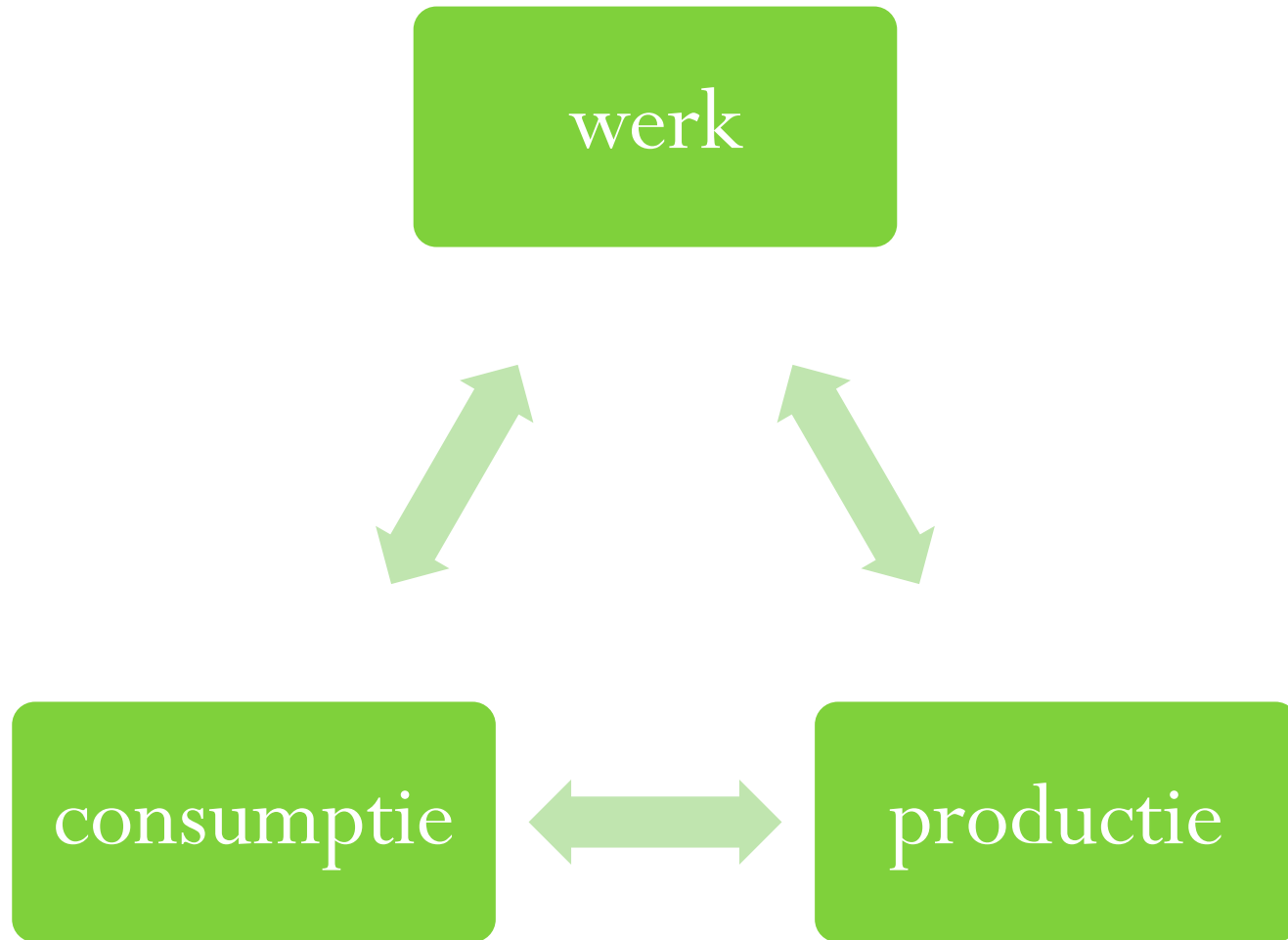
1 Arbeidsproductiviteit als verslavingszorg

- Arbeidsproductiviteit vormt basis uitruilsysteem
- Stijging arbeidsproductiviteit om kapitaalverschaffers te belonen; concurrentie voor te blijven
- Stijging arbeidsproductiviteit door nieuwe investeringen die efficiencyverbeteringen opleveren
- Stijging arbeidsproductiviteit om lonen te kunnen laten stijgen
- Stijging arbeidsproductiviteit om overheid in het zadel te houden
- Een symfonieorkest kan niet steeds sneller spelen: wet van Baumol

2 In een rijdende trein de locomotief verbouwen

- Gevolgen systeem gericht op groei
- Groei betekent meer consumeren: kopen, kopen, kopen
- Alle belangrijke economische krachten hebben belangen erbij om dit systeem in stand te houden
- Dus onze alternatieven moeten beter, goed onderbouwd en aantrekkelijk zijn – zowel voor leidende elite als voor grootste deel bevolking: Judt: ... *“it must be sufficiently better to make up for the evils of the transition”*.
- Tijdens de verbouwing blijft de winkel open
- $I=P*A*T$ de milieu-impact moet dalen
- Transitie naar een materie-arme productie is sleutelbegrip

3 Schematisch

4 Wat zijn materie - arme mogelijkheden I

- 1 Algemeen: van verbruik van grondstoffen naar (her)gebruik
 - 1 Verbruik betekent uiteindelijk verstrooien, storten of verbranden; en grondstoffen raken op
 - 2 Basis zou moeten zijn: in de pas lopen met wat natuur kan genereren
 - 3 C2C
 - 4 Langere levensduur, herstel en reparatie economie
 - 5 Gemeenschappelijk gebruik
 - 6 Energie neemt sleutelpositie in
 - 7 Herdenken van de keteneconomie

5 Wat zijn materie - arme mogelijkheden II

1. Assepoester- of intelligente economie: Van overwegend materiële consumptie naar immateriële consumptie
 1. Slow food, seizoensgebonden, zelf doen, gezamenlijk doen, ruilen, lenen
 2. Herdefiniëren wat zinvolle bijdragen (vrijwilligerswerk) voor de samenleving zijn
 3. Meer vrije tijd
 4. Meer en beter onderwijs
 5. Meer natuur en zorg voor bio-diversiteit
 6. Belangrijke rol voor de creatieve industrie
 7. Praktijkvoorbeelden sociaal en groen investeringsplan vakcentrales

7 De nieuwe werkgelegenheid

- Arbeidsproductiviteit betekent ook steeds minder arbeid voor dezelfde hoeveelheid producten
- Bij een ecologische economie wordt de werkgelegenheid veel meer bepaald door:
 - Werk gericht op niet materiële productie (cultuur, onderwijs, zorg)
 - Werk gericht op reparatie, zelf produceren (voedsel, kleding)
 - Zinnige maatschappelijke taken (politieke arbeid, natuurbehoud)
 - Recreatie
- Gevolgen voor werkgever- werknemerschap
- ZZP-ers, nieuwe coöperaties
- Dit kan niet zonder iets te doen aan de inkomensverhoudingen; zie hierna

8 Fair & green investeringsbeleid I

- Laaghangend fruit:
 - Eerst en vooral investeringen in duurzame energie
 - Wind, water, zon
 - Kleinschalig per huis, wijk, naast grotere systemen
 - Investeren in duurzame huisvesting; vooral bestaande woning- en bedrijfsgebouwenvoorraad
 - Investeren in duurzame voedselketens; vooral ook in en om de steden
- Herontwerpen van productieprocessen
 - C2C
 - Reparatiemogelijkheden
 - Verlenging levensduur

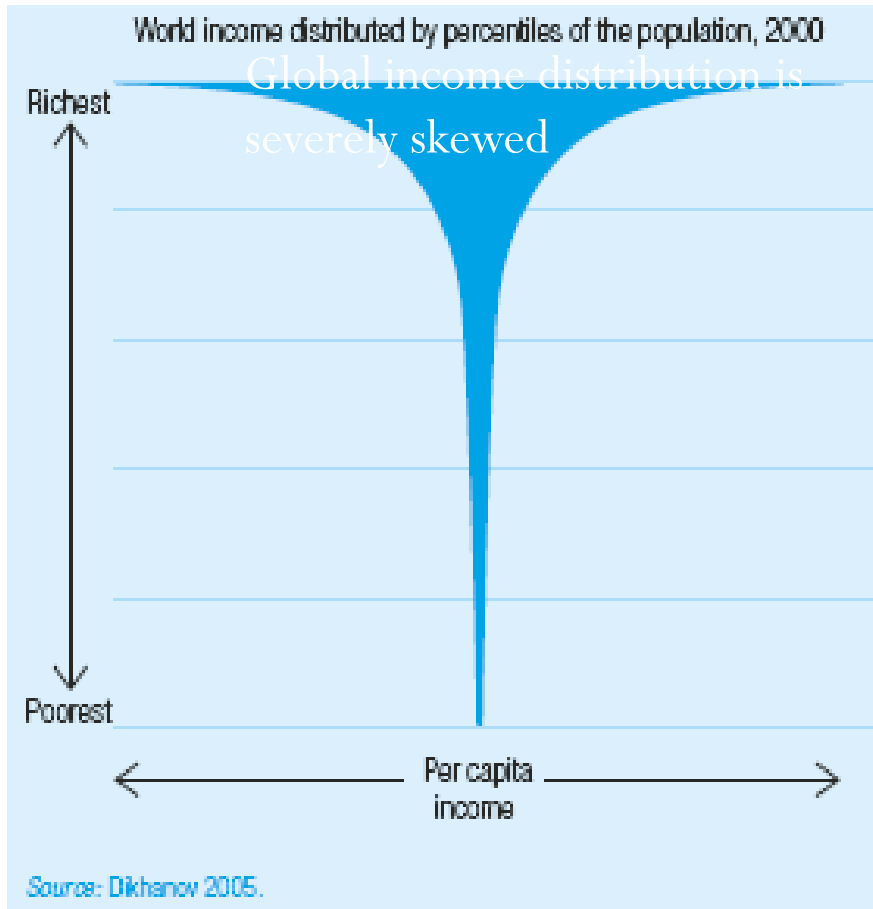
9 Fair & green investeringsbeleid II

- Nieuwe maatschappelijke kaders ontwikkelen:
 - Openbare ruimte, groene ruimtes, gezondere ruimtes, stofvrije ruimtes enzovoort
 - Openbaar vervoer en mobiliteit in het algemeen
 - Herzien van geprivatiseerde ondernemingen met name nutsbedrijven
 - Herziening rol banken en verzekeringsmaatschappijen
 - Ontwikkeling nieuwe financieringsmodellen
 - Noodzakelijke klimaataanpassingen
 - Noodzakelijke investeringen in behoud biodiversiteit
- Internationaal fair trade!

10 Inkomensbeleid

- If we must stop aggregate growth because it is uneconomic, then how do we deal with poverty in the SSE? (steady state economy). The simple answer is by redistribution—by limits to the range of permissible inequality, by a minimum income and a maximum income. Herman Daly 2008
- Statistieken:
 - Levensverwachting en bbp per hoofd (Jackson 65)
 - Sociale mobiliteit en ongelijkheid (Judt 15/16)
 - Inkomensongelijkheid en gezondheid (Jackson 156)
- Inkomenszekerheid, basisinkomen
- Balkenendenorm als maximum voor alle inkomens

11 We live in an unequal world – the champagne glass effect

- Annual income flows of the richest 500 people exceeds that of the poorest 416 million
- Cost of ending extreme poverty – \$300 billion – less than 2% of the income of the richest 10% of the world's population

12 Bij wijze van samenvatting de 8 punten van Latouche: Farewell to growth

- De acht R-en van Serge Latouche:
 - Re-evaluate
 - Reconceptualize
 - Restructure
 - Redistribute (ecologische schuld aan het zuiden)
 - Relocalize
 - Reduce 80% van de goederen op de markt worden slechts een keer gebruikt en gaan dan het afval in
 - Re-use
 - Recycle
- “Strategie van zelfmisleiding heeft zijn grenzen bereikt”: Tim Jackson